

Wędrowka przez Biblię

Broszura wydawana przez
„Impuls” TWR Polska

nr **46**

od **26.03.2017**
do **28.10.2017**

Prawdziwe proroctwa

O tym, że zapowiedzi proroków Starego Testamentu są prawdziwe, będziemy mieli okazję przekonać się w najbliższym czasie w sposób piękny, można by rzec – panoramiczny. W ciągu najbliższych miesięcy będziemy wsłuchiwać się w słowa trzech ostatnich proroków ST, którzy działali już po powrocie reszty Izraela do Jerozolimy. Proroctwa Aggeusza, Zachariasza i Malachiasza częściowo już się wypełniły, ale są w ich słowach także zapowiedzi rzeczy przyszłych, o których mówi m.in. ostatnia księga Nowego Testamentu, księga Apokalipsy. Nie przypadkiem w Apokalipsie znajdziemy wiele cytatów z wymienionych proroków, dowiemy się, co z ich zapowiedzi już się spełniło, a co dokona się, dopełni w przyszłości. Przekonamy się, że wszystko dzieje się zgodnie z Bożym planem, że On kieruje historią narodów i czuwa też nad drogą każdego z nas.

Wrócimy także do lektury Genesis, księgi Rodzaju, która opowiada o tym, jak wszystko się rozpoczęło, jak wszystko Bóg zainicjował, zaplanował, przewidział, i upewnimy się, że od początku człowiekowi, ludzkości towarzyszy Boża miłość, że Pan pragnie, by życie każdego z nas było dobre, wartościowe, spełnione. Pragnie dla nas wieczności, co jest możliwe, dzięki temu, że Chrystus, zgod-

LIST OD SŁUCHACZA

nie z prorocत्वami, zmarł za nasz grzech i powstał z martwych, pokonując szatana, śmierć i wszelkie zło. Uchwycimy się wiarą tej Prawdy!

List od słuchacza z Polski południowej

Dziękuję za list (dostałem wszystko). Dziękuję również za słowa z Jana 3,18!! Dziękuję Panu, że dał mi szansę pozbycia się starej osobowości i że przebaczył mi grzechy. Zawsze starałem się być „twardy”, ale prawda okazała się taka, że bardzo potrzebowałem przebaczenia i akceptacji Boga!! Teraz żyję zupełnie inaczej. Choć nadal jestem obciążony wieloma problemami, czuję wewnętrzny spokój i wiem, że jest Ktoś, na kim mogę polegać, do kogo zawsze mogę się zwrócić w modlitwie, Ktoś, kto w Swojej nieskończonej wszechmocy zawsze mnie wesprze. Modlę się codziennie o Ducha Świętego i za Ciebie, Siostrzo!! Dziękuję za materiały, przeczytałem wszystko jednym tchem! Teraz czyta to chłopak, który chodzi na spotkania Świadków Jehowy, może dzięki temu przejrzy na oczy!! Na celę przyszedł ktoś nowy. Dużo rozmawiamy i on czyta już Biblię. Czy możesz mu przysłać choćby używaną? Przesyłam Ci mój kolejny wiersz:

*A kiedy dotknąłem już dna, bezbronny...
Myśląc o śmierci, jakby była jedynym ratunkiem...
Kiedy brak sił nie pozwalał mi wstać...
ON wyciągnął swą dłoń w swej nieskończonej dobroci,
Dał mi kolejną szansę, bym żył i wierzył,
Że przebaczenie istnieje naprawdę!!*

List Judy

Ktoś przyrównał studiowanie Listu Judy do pracy w kopalni diamentów. Przy uważnej lekturze tego krótkiego listu można odkryć w nim wiele drogocennych skarbów.

Autor

Autorem Listu jest Juda, który przedstawia się jako „sługa Jezusa Chrystusa i brat Jakuba”. Ponieważ na kartach Nowego Testamentu pojawia się kilku mężczyzn o imieniu Juda i kilku o imieniu Jakub, trwa dyskusja nad tym, kim był autor Listu Judy. Najbardziej prawdopodobne wydaje się to, że Juda i Jakub to bliscy krewni Jezusa, których wymienia ewangelista Mateusz. W 13 rozdziale Ewangelii św. Mateusza czytamy: „Czyż nie jest to syn cieśli? Czyż matce jego nie jest na imię Maria, a braciom jego Jakub, Józef, Szymon i Juda?” (13, 55). Autorem Listu Judy był więc brat Jakuba, którego zwano „bratem Pańskim” i którego od początku uznawano za autora Listu Jakuba.

Jakub przedstawia się w swoim liście jako „sługa Boga i Pana Jezusa Chrystusa”, a Juda jako „sługa Jezusa Chrystusa i brat Jakuba”. Nasuwa się pytanie: dlaczego ani Jakub, ani Juda nie wspominają w swoich listach o bliskim pokrewieństwie z Jezusem? Wydaje się, że powód jest oczywisty. Nie należeli oni do wyznawców Jezusa, gdy chodził on po ziemi i nauczał. Dopiero powstanie Jezusa z martwych uświadomiło im, że Jezus to Chrystus, Zbawiciel świata. Zmartwychwstały Jezus ukazał się Jakubowi i dopiero wtedy on i jego bracia uwierzyli w Niego jako Zmartwychwstałego Pana. Dlatego w swoich listach piszą o sobie jako u „sługach Jezusa Chrystusa”.

Przesłanie Listu

List Judy, podobnie jak List Jakuba, był adresowany do wspólnot judeochrześcijańskich, a więc do Żydów, którzy uwierzyli w Jezusa jako Mesjasza, Chrystusa. Juda pragnął ostrzec młode wspólnoty chrześcijańskie przed działalnością fałszywych nauczycieli, którzy wkradając się w szeregi Kościoła głosili poglądy sprzeczne z podstawowymi prawdami Ewangelii. Ludzie ci błędnie interpretowali istotę Bożej łaski. Zamienili – według słów samego Judy – „łaskę Boga na rozpustę”. Prowadzili otwarcie niemoralny tryb życia, wypierali się Jezusa jako jedyne Pana i Władcy, bluźnili przeciwko aniołom.

Juda pragnął zapobiec rozszerzaniu się poglądów zniekształcających prawdę Ewangelii i to było bezpośrednią przyczyną napisania przez niego listu, zdecydowanie demaskującego i potępiającego wszelkie odstępstwa od nauki Chrystusa i jego apostołów.

List Judy przyrównywany jest do głosu trąbki wzywającej do obrony wiary. Mimo że osadzony jest mocno w realiach pierwszego wieku, nie stracił na aktualności. W pewnych okresach historii Kościoła, a szczególnie w czasie przebudzeń, List Judy stawał się najbardziej aktualną księgą Nowego Testamentu.

Juda wzywa nas, byśmy wiernie trwali w nauce apostołskiej, w Słowie Chrystusowym, przekazanym Jego najbliższymi uczniami. I my mamy być uczniami Jezusa, mamy nie tylko zachowywać słowa Ewangelii, ale także – i przede wszystkim – według nich żyć. Nasze życie ma przecież jeden główny cel: przynieść chwałę żywemu, prawdziwemu Bogu, objawiającemu się nam w Jezusie Chrystusie.

List Judy kończy się znanymi chyba wszystkim czytelnikom Biblii słowami: „Temu, który was może ustrzec przed upadkiem, tak abyście bez nagany z radością stanęli przed Jego pełnym chwały obliczem, samemu Bogu, naszemu Zbawcy, niech będzie

chwała, uwielbienie, moc i władza przez Jezusa Chrystusa, naszego Pana, od wieków, teraz i po wszystkie wieki! Amen”.

Struktura Listu

- I. Podanie powodów napisania listu** w. 1-3
- 1) Utwierdzenie wierzących (powołanych, umiłowanych i podtrzymywanych przez Jezusa Chrystusa) w. 1
- 2) Pozdrowienie (życzenie miłości i pokoju) w. 2
- 3) Podanie celu napisania listu (walka o wiarę) w. 3
- II. Ostrzeżenie przed odstępstwem** w. 4-16
- 1) Ostrzeżenie przed błędną nauką w. 4
- 2) Ostrzegawcze przykłady:
- a) Nieposłuszeństwo Izraela ukarane na pustyni w. 5
- b) Zbuntowani aniołowie spętani łańcuchami w. 6
- c) Sodomia i Gomora zniszczone ogniem w. 7
- 3) Ukazanie istoty błędu odstępców w. 8-10
- 4) Kain, Balaam, Korach – przykłady odstępców w. 11
- 5) Charakterystyka odstępców w. 12-16
- III. Jak wytrwać w czasie powszechnego odstępstwa** w. 17-23
- 1) Pamiętać o apostoelskim ostrzeżeniu w. 17-19
- 2) Co wierzący muszą czynić w dniach odstępstwa: w. 20-25
- a) budować się na fundamencie wiary w. 20
- b) modlić się w. 20
- c) strzec samych siebie w. 21
- d) oczekiwać Chrystusa w. 21
- e) okazywać współczucie wątpiącym w. 22
- f) nienawidzić zła w. 23
- g) ratować grzeszników w. 23
- IV. Końcowa doksologia – hymn ku chwale Boga** w. 24-25
-

Księga Aggeusza

Autor

Aggeusz był jednym z trzech proroków działających w Jerozolimie już po powrocie wygnańców judzkich z niewoli babilońskiej. Pozostałymi dwoma prorokami byli Zachariasz i Małachiasz. Imię Aggeusz (hebr. Chaggaj) wywodzi się od rzeczownika „chag” (hebr. święto, uroczystość), imię proroka można więc tłumaczyć jako „święteczny”, „uroczysty”.

Wspólnie z Zachariaszem Aggeusz wzywał rodaków do odbudowy świątyni jerozolimskiej. Wygnańcy judzcy po powrocie z Babilonu z powodu różnych trudności zaniechali odbudowy świątyni na jakiś czas, prorocy zachęcali więc osłabioną, nieliczną resztę Izraela do wzmożenia wysiłków, wznowienia i przyspieszenia prac przy Domu Bożym. Aggeusz był człowiekiem bardzo energicznym i praktycznym, dzisiaj nazwalibyśmy go „człowiekiem czynu”. Odważnie i wytrwale dążył do zrealizowania wybranego celu, a swoją postawą mobilizował i porywał innych. Przysłuchując się wypowiedziom proroka, możemy stwierdzić, iż był on:

- *Bożym posłańcem.*

Wiele razy w jego krótkim poselstwie pojawiają się uroczyste słowa: „Tak mówi Pan Zastępów...”;

- *Bożym drogowskazem.*

Wyznawał tę samą zasadę co Jan Chrzciciel: „On musi wzrastać, a ja stawać się mniejszym”;

- *Bożym pocieszycielem.*

Nie tylko napominał, ale również dodawał otuchy, pocieszał i zachęcał mieszkańców Jerozolimy do aktywnego włączania się w proces odbudowy miasta i świątyni;

- *Bożym sługą.*

Nie tylko nauczał, głosił, ale działał, pracował, służył.

Czas i okoliczności powstania

Aggeusz działał w tym samym okresie czasu co Zachariasz. W Księdze Ezdrasza czytamy: „Wtedy wystąpili prorok Aggeusz i Zachariasz, syn Iddy, prorocy, i prorokowali Żydom w Judei i Jeruzalemie w imieniu Boga Izraela, który był nad nimi. Wobec tego Zorobabel, syn Szealtiel, i Jozue, syn Josadaka, przystąpili znowu do budowy świątyni Bożej w Jeruzalemie, a z nimi prorocy Boży, którzy im pomagali” (Ezd 5, 1–2).

Potwierdzenie tych danych znajdujemy w początkowych słowach Księgi Aggeusza, gdzie czytamy: „W drugim roku rządów króla Dariusza, w pierwszym dniu szóstego miesiąca Pan skierował te słowa przez proroka Aggeusza do Zorobabela, syna Szealtiel, namiestnika Judy, i do arcykapłana Jozuego, syna Josadaka...” (Ag 1, 1).

Misja prorocka Aggeusza rozpoczęła się w drugim roku panowania perskiego króla Dariusza I, a więc w 520 roku p.n.e. Podany jest nawet miesiąc, w którym miało miejsce pierwsze wystąpienie proroka (wrzesień 520 roku przed Chr.).

Interesującą rzeczą jest to, że prorocy działający wśród Izraelitów, którzy powrócili z niewoli do Jerozolimy, rozpoczęli datowanie swoich wystąpień, posługując się latami panowania władców pogańskich. Przedtem prorocy izraelscy określali czas swoich powołań i wystąpień, podając imiona i daty panowania królów Izraela i Judy. Po powrocie z niewoli, ponieważ nie odrodziło się ani królestwo judzkie, ani izraelskie (nie było królów na tronie w Jerozolimie ani w Samarii), prorocy izraelscy określali czas swej

Pracę naszą można wspierać modlitwą
oraz finansowo poprzez wpłaty na nasze konto:

PKO BP IV Oddział Wrocław
Nr r-ku: 05 1020 5242 0000 2702 0020 4313

działalności, podając imiona i lata panowania królów pogańskich. Jak zapisał ewangelista Łukasz, Pan Jezus powiedział: „Jerozolima będzie deptana przez pogan, aż się dopełnią czasy pogan” (Łk 21, 24). Za dni Aggeusza „czasy pogan” już trwały; rozpoczęły się one z chwilą, gdy upadło królestwo judzkie (586 rok p.n.e.), za panowania króla babilońskiego, Nebukadnesara. Od tego czasu Jerozolima znajdowała się pod wpływami potęg pogańskich.

Z niewoli babilońskiej powróciła do Jerozolimy niewielka część wygnańców judzkich. Czasy te opisują księgi historyczne ST: Księga Ezdrasza i Księga Nehemiasza. Repatrianci wracali w trzech grupach – najpierw pod wodzą Zorobabela (Ezd 2, 2), potem, po kilkudziesięciu latach pod wodzą Ezdrasza; po kolejnych kilkunastu latach trzecią grupę wygnańców przyprowadził Nehemiasz. Zorobabel (hebr. Zerubbabel) był potomkiem Dawida (1 Krn 3, 17 nn), pełnił funkcję namiestnika w Jerozolimie za zgodą króla perskiego, Cyrusa (którego dekret umożliwił Izraelitom powrót do Jerozolimy). Ezdrasz, kapłan i nauczyciel, czuwał nad duchową odnową judzkich repatriantów, a Nehemiasz nadzorował odbudowę murów obronnych Jerozolimy. Z wypowiedzi zarówno Aggeusza, jak i Ezdrasza wiemy, że arcykapłanem w Jerozolimie był w tamtym czasie Jozue (hebr. Jehoszua), potomek linii Sadoka (1 Krn 5, 40 nn). Tak więc odbudowie Jerozolimy przewodzili zarówno kapłani, świeccy, jak i prorocy.

Aggeusz i Zachariasz uzupełniali się w swojej posłudze prorockiej. Zachariasz był wielkim wizjonerem, poetą, dzisiaj nazwanoby go „człowiekiem z głową w chmurach”, natomiast Aggeusz mówił prozą i mocno stąpał po ziemi, był praktyczny i czynnie udzielał się przy odbudowie świątyni. Bóg potrzebuje różnych ludzi do wykonania różnych zadań. Dlatego każdego z nas ubogaca innymi, bardzo różnorodnymi darami, abyśmy mogli wspólnymi siłami realizować Jego plany, wykonywać Jego wolę. „Bo nikt nie ma z nas tego, co mamy razem...” mówi refren znanej

pieśni – i ta prawda widoczna jest w historii ludu zarówno pierwszego, jak i nowego przymierza.

Poselstwo

Wypowiedzi Aggeusza dotyczą przede wszystkim świątyni jerozolimskiej. Księga Aggeusza obejmuje cztery mowy, w których zawiera się wezwanie do odbudowy świątyni (1, 1–15), porównanie nowej świątyni do starej (1, 15–2, 9) oraz – w dwu ostatnich mowach – podkreślenie zależności dobrobytu w kraju od odbudowy Domu Bożego (2, 10–19). Księgę kończy tajemnicza obietnica dana Zorobabelowi.

Aggeusz uświadomił swym rodakom, że klęski i niepowodzenia gospodarcze trapiące ziemię judzką to wyraz kary Bożej za zwłokę i opieszałość w odbudowie Domu Bożego. Dzięki aktywności proroka podjęto na nowo odbudowę świątyni. Aggeusz pobudził do działania Zorobabela (politycznego przywódcę narodu – namiestnika) oraz kapłana Jozuego, przedstawiciela duchowieństwa. Udało mu się porwać za sobą szerokie warstwy ludu judzkiego (1, 14). Aggeusz gorliwie podtrzymywał budowniczych na duchu, wiążąc z nową świątynią nadzieje na odrodzenie narodu (2, 9.23). Żarliwa troska o odbudowanie świątyni nie przesłaniała jednak prorokowi prawdy o Bogu jako Panu nieba i ziemi. Aggeusz ukazuje Boga jako godnego najwyższej czci Opiekuna Izraela (2, 5) i wszechmocnego Pana świata (2, 17). Zapowiada nadejście pokoju (szalom), który nastanie w czasach mesjańskich (2, 9). Wzywa do wytrwałego oczekiwania na przyjsie Mesjasza i wskazuje na Zorobabela, potomka Dawida, jako na postać zapowiadającą wielkiego Syna Dawida, oczekiwanego Wybawiciela (2, 21–23). Prorok przedstawia Zorobabela jako typ (symbol) Mesjasza, przypomina, że oczekiwanie ludu Bożego na Zbawiciela nierozzerwalnie związane jest z linią rodową Dawida. Rzeczywiście, Zorobabel był jednym z przodków Mesjasza, jego imię znajdujemy na pierwszych

stronach Nowego Testamentu, w genealogii Jezusa zamieszczonej w Ewangelii Mateusza (Mt 1, 12).

Niektórzy komentatorzy porównują poselstwo Księgi Aggeusza do przesłania nowotestamentowego Listu Jakuba. Obie księgi mają wymiar bardzo praktyczny, podkreślają fakt, iż wiara wyraża się w działaniu, że jej żarliwość i moc manifestują się w czynach dokonywanych na codzien. Tak, człowiek prawdziwie uduchowiony nigdy nie jest bezczynny. „Nic nierobienie”, marzycielstwo to przejaw niedojrzałości i słabości. Prawdziwa, biblijna duchowość zawsze manifestuje się w aktywnym, wytrwałym działaniu. Dobre czyny są wynikiem, owocem wiary. Jezus powiedział: „Po owocach poznacie ich”.

Listy od korespondentów z Polski północnej

Dziękuję za list, który jest dla mnie wielkim zbudowaniem. Jestem człowiekiem, który dopiero się uczy. Bardzo dziękuję za Psalm 8, 4–7 i 10. Otóż od jakiegoś czasu patrzę w niebo i widzę to, co mówi ten Psalm. Widzę codziennie, że nasz Ojciec Niebiański jest wspaniałym malarzem. Nie da się tego opisać, trzeba po prostu radować się, być wdzięcznym.

Przesyłam serdeczne pozdrowienia dla całej redakcji TWR Impuls. Bardzo się cieszę, że istnieje takie radio, które propaguje Pismo Święte i naucza. Ja sam studiuję od ponad trzech lat Pismo Święte i wiem, że przez czytanie tego Słowa człowiek się zmienia. Dzięki takim audycjom jak Wasze łatwiej zrozumieć Pismo Święte i za to Wam dziękuję. Bóg zapłać. Niech Duch Święty i nasz Zbawiciel, Jezus Chrystus, Wam błogosławi, Drogie Radyjko. Prosiłbym o przysłanie mi całego Pisma Świętego, bo mam tylko Nowy Testament, a w Waszych audycjach są również odnośniki do Starego Testamentu.

Księga Zachariasza

Autor

Imię Zachariasz (hebr. Zekarjah) znaczy „Jahwe pamięta”. Imię ojca proroka, podane we wstępnych słowach księgi – Berekiasz, znaczy „Jahwe błogosławi”. W samych imionach Zachariasza i jego ojca zawarta jest więc zapowiedź Bożej inicjatywy, Bożego działania pośród Reszty Izraela po powrocie wygnańców z niewoli babilońskiej do Jerozolimy. Księga podaje również (1, 1), że Zachariasz był synem (wnukiem) Iddo, o którym wspomina Nehemiasz (Ne 12, 4.16) jako o przywódcy jednego z wybitnych rodów kapłańskich. Zachariasz miał więc prawo pełnić funkcje kapłańskie, ale Bóg powołał go na swego proroka.

Znaczenie imienia proroka, „Jahwe pamięta”, jest tym bardziej znamienne, gdy uświadomimy sobie, że jego poselstwo (obok przesłania Malachiasza) praktycznie zamyka dział prorocत्व Starego Testamentu. Kiedy po czterystu latach milczenia Bóg przemówił ponownie, uczynił to, posyłając anioła do innego Zachariasza, pełniącego służbę kapłańską i objawił mu, że jego żona, Elżbieta, urodzi syna, który będzie poprzedzał, zapowiadał nadejście Mesjasza. Wydarzenia te opisuje ewangelista Łukasz i tak rozpoczyna się historia narodzin Jana Chrzciciela i zapowiedź narodzin Syna Bożego, Jezusa Chrystusa. Imiona rodziców Jana Chrzciciela: Zachariasz („Jahwe pamięta”) i Elżbieta („Jego obietnica”) wskazują na wierność, dobroć i moc Boga, niezmiennego Pana, Stwórcy i Zbawiciela. On nie zapomina o swoim ludzie, ratuje i błogosławi swoje dzieci, tak w dobie Starego, jak i Nowego Przymierza.

Czas i okoliczności powstania

Zachariasz został powołany na proroka niemal w tym samym czasie co Aggeusz, w roku 520 przed Chrystusem, w drugim

roku panowania króla perskiego, Dariusza I (który rządził w latach 521–485 p.n.e.). Aggeusz podaje (Ag 1, 1), że Bóg przemówił do niego w szóstym miesiącu 520 roku, a Zachariasz świadczy (Za 1, 1), że do niego Pan skierował swe słowa w ósmym miesiącu tego samego roku. Powołanie obu proroków dzieliły więc zaledwie dwa miesiące. Aggeusz i Zachariasz działali w tym samym okresie czasu, przekazując ludziom odbudowującym zrujnowaną Jerozolimę słowa otuchy, pociechy, ale też napomnienia i pouczenia.

Charakterystyka i poselstwo księgi

Mimo że Zachariasz żył i działał w tym samym czasie i w tych samych okolicznościach co Aggeusz, jego proroctwo jest diametralnie inne. Charakteryzuje je bogactwo wizji o cechach apokaliptycznych. Pierwsza część Księgi Zachariasza (rozd. 1–8) obejmuje wprawdzie zagadnienia związane z odbudową świątyni i problemami nurtującymi kilkudziesięcioletnią społeczność żydowską żyjącą w zrujnowanej Jerozolimie, ale zapisane tu wizje Zachariasza przenoszą nas już w czasy mesjańskie. Szczególnie eschatologiczny, mesjański charakter ma druga część księgi (rozd. 9–14). Zachariasz przemawia językiem poezji, rysuje obrazy, które mają poruszyć serca słuchaczy i skierować ich myśli ku wspaniałej przyszłości ludu Bożego.

Pierwsza część księgi (rozd. 1–8) zawiera osiem wizji nocnych. W każdej z nich można wyróżnić wprowadzenie, teofanię (czyli objawienie się Boga) lub angelofanię (pojawienie się anioła) oraz dialog między prorokiem a objawioną postacią (najczęściej aniołem) i wreszcie pytanie proroka o znaczenie wizji i odpowiedź – wyrocznię Bożą. Taki schemat, przebieg wizji nawiązuje do prorockich snów znanych z czasów patriarchów (np. sen Józefa zapisany w 1 Mojż 37).

Dalszy rozwój takiego przekazywania Bożych objawień doprowadził do powstania nowego gatunku literackiego wizji

apokaliptycznej. W ten sposób zbudowana jest ostatnia księga Biblii – Apokalipsa, czyli Objawienie św. Jana.

Treść wizji Zachariasza oparta jest w znacznym stopniu na przesłaniu Pięcioksięgu Mojżeszowego, odwołują się one także do wizji Ezechiela. Zachariasz, podobnie jak Ezechiel, ukazuje Boga jako niedostępnego, transcendentnego Pana; objawienia i wizje otrzymuje prorok nie bezpośrednio, lecz przez anioła – tłumacza. Obok aniołów spotykamy też w Księdze Zachariasza postać szatana, oskarżyciela przed trybunałem Bożym (3, 1).

W drugiej części Księgi Zachariasza (rozdz. 9–14) Bóg przedstawiony jest jako Pan całej ludzkości (uniwersalizm). Prorok rysuje wizję wszystkich narodów oddających w Jerozolimie cześć Bogu–Królowi. Zachariasz zapowiada, że najpełniejsze objawienie Opatrzności Bożej nastąpi w czasach mesjańskich, eschatologicznych, kiedy Bóg będzie czuwał nad całym światem, nad wszystkimi narodami.

W całej Księdze Zachariasza ważny jest temat przyszłego zbawienia. Prorok podkreśla, że niezbędne jest oczyszczenie, odnowienie moralne jako jeden z głównych warunków nastania czasów mesjańskich. Końcowa część księgi przedstawia Mesjasza jako potomka Dawida i Salomona, Księcia Pokoju (9, 9), którego ludzie przebodli (12, 10), ale w czasach końca „boleć będą nad nim, jak się boleje nad jedynakiem i płakać będą nad nim, jak się płacze nad pierworodnym”.

Wielkie znaczenie tekstów mesjańskich zawartych w prorocत्वach Zachariasza podkreśla fakt, że w ewangelicznym opisie męki Chrystusa aż sześciokrotnie cytowane są słowa proroka. Jednym z najbardziej niezwykłych obrazów jest wizja Sługi Pana–Pasterza, który otrzymuje „zapłatę” w wysokości trzydziestu srebrników (Za 11, 12–13). Jahwe wydaje polecenie, by ta „zapłata” została wrzucona do skarboxy świątynnej, gdyż tak „wysoko” wyceniono Jego samego. Ewangelista Mateusz przypomina to

proroctwo, podkreślając, że wypełniło się ono, gdy Judasz wrzucił trzydzieści srebrników do świątyni, gdy dostrzegł po niewczasie, co uczynił, wydając Jezusa (Mt 27, 5–7). Wtedy również wypełniło się kolejne proroctwo Jeremiasza, gdyż za kwotę tę zakupiono pole garncarza, nazwane później Polem Krwi (Jr 32, 6–9). Zachariasz zapowiedział też wjazd Jezusa do Jerozolimy „na ośłątku, źrebięciu oślicy” (Za 9, 9), a ewangelista Mateusz odwoływał się także do jego słów: „Uderz Pasterza, aby się rozproszyły owce” (Za 13, 7, Mt 26, 31). Słowa Zachariasza o Tym, „którego przebodli”, a nad którym „boleć i płakać będą” (Za 12, 10) odbijają się echem w Nowym Testamencie kilkakrotnie, zarówno w Ewangelii (Mt 24, 30), jak i w zamykającej Biblię Księdze Apokalipsy (Ap 1, 7), gdzie czytamy: „Oto przychodzi wśród obłoków i ujrzy go wszelkie oko, a także ci, którzy go przebili, i będą biadać nad nim wszystkie plemiona ziemi. Tak jest! Amen”.

Listy od korespondenta z Polski północnej

Każdy wolny czas staram się wykorzystać na czytanie Słowa Bożego i słuchanie audycji. Nie pamiętam, czy wspomniałem, jak sztab ludzi pracował nade mną, aby mnie zmienić. Byłem bity, karany więzieniem, miałem setki rozmów z psychologami, parę z psychiatrami, nie wspomnę o moich kochanych rodzicach oraz rodzeństwie, szkole i nauczycielach. Nie dali sobie rady ze mną. Oczywiście, ci ludzie chcieli mego dobra. Natomiast przyszedł do mojego życia Jezus Chrystus i wszystko się zmieniło. Dzisiaj mogę powiedzieć, że dzięki Bożej łasce jestem innym człowiekiem. On zmienia moje życie każdego dnia. Dzięki Jego łasce mogę się dzielić z braćmi w Jezusie Chrystusie przez korespondencję.

Języki, w których nadawana jest
„Wędrownica przez Biblię”

angielski, arabski, bengalski,
berbeski, burmański, cebuaño,
CheChewa, chorwacki, czeski, czua,
duński, farski, francuski, gujarati,
hebrajski, hinduski, hiszpański,
indonezyjski, japoński, kanadyjski,
kantonezyjski, koreański, kurdyjski,
malezyjski, mandaryjski, marathi,
navaho, nepalski, norweski,
ormiański, oryjski, polski,
portugalski, quichua, rosyjski,
serbski, suachili, szwedzki, tai,
tamilski, telugu, turecki, ukraiński,
węgierski, włoski, zulu.

**Kochani Słuchacze TWR
czekamy na Wasze listy!
Jak odbieracie nasze audycje?
Co one wnoszą
do Waszego życia?**

W miarę możliwości postaramy się odpowiedzieć na każdy list i kontynuować nawiązaną w ten sposób relację. Na życzenie wysyłamy bezpłatnie Nowy Testament, literaturę chrześcijańską oraz kasety z nagraniami.

Prosimy o dołączenie następujących informacji o sobie

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Stowarzyszenie
Chrześcijańskie „Impuls” Trans World Radio Polska w celach związanych z korespondencją

Imię i nazwisko:..... nr telefonu:.....

Kod pocztowy:..... Miasto:..... Adres:.....

Kraj:.....

Listy od słuchaczy z Polski południowej

Dziękuję Panu Bogu za łaskę, że tyle dla mnie uczynił. Znalazłem Jezusa, znalazłem życie. Pytasz, czy mam z kim rozmawiać o Panu. Są nieliczni, którzy chcą słuchać, mówię im, że to, co mam, zawdzięczam naszemu Panu, Jezusowi Chrystusowi, i staram się zwyciężać zło dobrem. Choć ich rozumowanie nie jest właściwe, bo żyją w ciemności i nie chcą narodzić się na nowo, mówię im, że tylko Jezus może zmienić ich życie i pokazuję im, jak można żyć z Panem. Mam prawo ubiegać się o przedterminowe zwolnienie warunkowe, ale wszystko jest w ręku Boga. Proszę Go więc o tę łaskę i o moc świadczenia o Nim.

Nie wiem, jak to wyrazić słowami, ale odkąd oddałem swe życie Panu, mimo wielu problemów i stresów, czuję się z tym znakomicie i pragnę, aby Pan już zawsze był obecny w moim życiu!!! Kończy się ten stary rok... Może następny będzie bardziej łaskawy i Pan pozwoli mi opuścić mury. Ale nie myślę o tym, od kiedy przyjąłem Jezusa do serca. Wiele przyziemnych spraw, które na mnie „naciskały”, straciło znaczenie. Wiem, że zdając się na Pana, jestem w dobrych rękach i On zawsze z całego tego „bałaganu życiowego” wyprowadzi dla mnie coś dobrego!!!

Chciałem raz jeszcze w imieniu kolegi podziękować za Biblię. Czyta ją codziennie i bardzo się cieszy! Ja również się cieszę, że Pan tutaj w więzieniu dokonuje cudów i przyciąga do Siebie ludzi z „taką” przeszłością. Ciągle modłę się o Ducha Świętego, abym mógł wytrwać dzięki Jego pomocy. To wspaniałe uczucie budzić się codziennie rano ze świadomością, że mam tak wspaniałego Pana, który zawsze gotów jest mnie wesprzeć i udzielić wskazówek.

Księga Malachiasza

Malachiasza można by porównać do aktora, który jako ostatni występuje na deskach teatru. Wypowiada końcowe słowa i potem scenę zasłania kurtyna. Malachiasz wystąpił jednak nie w teatrze, a na scenie życia. Odegrał ważną rolę w zbawczych planach Boga. To ostatni z długiego łańcucha proroków Starego Testamentu, którzy na przestrzeni wieków zapowiadali nadejście Mesjasza. Tysiąc lat przed Chrystusem prorokował wielki psalmista, poeta i król, Dawid. Potem działali Eliasz i Elizeusz. Siedemset lat przed Chrystusem wołał „książę proroków”, Izajasz, potem Jeremiasz, Ezechiel, Daniel... Im bliżej przyjścia Mesjasza, tym więcej Bóg wysyłał proroków, by ogłaszali, że czas jest bliski. Jako ostani posłany został Malachiasz. Jego głos zakończył prorocze wołanie. Potem zapadła cisza na okres ponad czterystu lat. Aż do przyjścia Jana Chrzciciela, który rozpoczął swe poselstwo słowami: „Upamiętajcie się, albowiem przybliżyło się Królestwo Niebios” (Mt 3, 2). A potem, wskazując na Jezusa, zawołał: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzech świata” (J 1, 29). Malachiasz zapowiedział, że przyjście Mesjasza poprzedzi misja Jana Chrzciciela. Końcowe słowa Malachiasza były następujące: „Oto Ja pošę wam proroka Eliasza przed nadejściem dnia Pańskiego...” (Ml 3, 23). „Eliasz” to symboliczne imię dane prekursorowi Mesjasza, Janowi, który nadszedł „w duchu i mocy Eliaszowej” (Łk 1, 17).

Autor

Malachiasz to bardzo ciekawa postać, choć nie wiemy o tym proroku zbyt wiele. Jest nam znany jedynie ze swej księgi, nie wiemy nic o jego rodzinie ani zawodzie. Dzięki wiadomościom, które podaje on sam, możemy ustalić w przybliżeniu czas, w którym żył i działał. Z wypowiedzi proroka wynika, że istniała już wtedy

świątynia, w której składano regularne ofiary (1, 10; 2, 11) oraz że władzę w Jerozolimie sprawował nie król, lecz namiestnik (1, 8). To wskazuje na okres po powrocie z niewoli babilońskiej, późniejszy jednak niż lata działania Aggeusza i Zachariasza. Dowiadujemy się też z Księgi Malachiasza, że prorok występował przeciwko małżeństwom mieszanym i rozwodom, którym kres położyła reforma przeprowadzona przez Ezdrasza i Nehemiasza w latach 458–445 p.n.e. Dlatego większość uczonych szacuje, że działalność Malachiasza przypadała na okres pomiędzy 480 a 460 rokiem przed Chrystusem. Imię Malachiasz znaczy „posłaniec Jahwe”. W przeszłości zastanawiano się, czy jest to imię własne, czy chodzi po prostu o ogólne określenie proroka jako posła, wysłannika Bożego. Wtedy księgę trzeba by uznać za anonimową, napisaną przez nieznanego nam z imienia autora. Za taką interpretacją opowiedzieli się niektórzy spośród Ojców Kościoła (Augustyn, Jan Chryzostom, Cyryl Aleksandryjski). Z drugiej strony, część dawnych uczonych sugerowała, że autorem księgi mógł być nie człowiek, lecz anioł. Wszak „Bożym posłańcem” może być zarówno człowiek, jak i anioł. Jednak najbardziej prawdopodobne jest po prostu to, że Malachiasz (hebr. Maleakjah) to imię własne ostatniego z dwunastu „proroków mniejszych”.

Najważniejsze jednak nie jest to, kim jest poseł, ale jego przesłanie, dlatego zapewne tak mało dowiadujemy się o Malachiaszu. Wyobraźmy sobie, że dociera do nas posłaniec z ważną wiadomością. Nie będziemy go wypytywać o imię, powiązania rodzinne, genealogię, lecz zainteresujemy się treścią wiadomości i tym, od kogo ona pochodzi, kto nam ją przesyła. Podobnie było w przypadku proroka, ostatniego z szeregu „Bożych posłańców” okresu Starego Testamentu. Najistotniejsze z jaką wiadomością przybył i to, że posłał go sam żywy Bóg.

Poselstwo

Interesujące jest to, że Malachiasz, „Boży posłaniec”, sam trzykrotnie wspomina o Bożych posłach.

1) Najpierw pisze o Lewim, ojcu kapłanów i lewitów. Mojżesz i Aaron pochodzili z rodu Lewiego. Wszyscy usługujący w świątyni pochodzili z plemienia Lewiego, wybranego do służby Bożej. Malachiasz woła: „Wargi kapłana bowiem powinny strzec wiedzy, a wtedy pouczenia będą szukali u niego, bo jest on wysłannikiem Pana Zastępów” (2, 7). Obowiązkiem kapłanów i lewitów było nie tylko wypełnianie rytuałów świątynnych, ale także pouczanie ludu o Prawie Bożym. Byli oni wysłannikami Pana Zastępów, pełnili funkcje podobne do zadań aniołów, Bożych posłańców.

2) Po drugie, Malachiasz zapowiada misję Jana Chrzciciela jako Bożego posłańca poprzedzającego Mesjasza. Prorok woła w imieniu Pana (3, 1): „Oto Ja wyślę anioła mego, aby przygotował drogę przede mną...”. Boży posłaniec, czy to człowiek (jak Jan Chrzciciel), czy anioł (jak np. Gabriel) mają podobne zadanie do wypełnienia: wskazanie na Boga i na Jego dzieła, przekazanie Bożej woli, Bożych wyroków, Bożego Słowa.

3) I w końcu Malachiasz zapowiada nadejście szczególnego, wyjątkowego posłańca, Mesjasza, Pana. Woła: „...Potem nagle przybędzie do swej świątyni Pan, którego wy oczekujecie i Anioł Przymierza, którego pragniecie...” (3, 1). „Anioł Przymierza” to Mesjasz przychodzący na sąd Boży. Nie ma wątpliwości, że tym wyjątkowym posłańcem będzie Chrystus, Syn Boży, Zbawiciel, ale też i Sędzia dla tych, którzy nie odpowiedzieli na wołanie wszystkich poprzednich posłańców, nie zareagowali na wezwanie do upamiętania się i pozostali w grzechu, ignorując słowa proroków, z których jako ostatni przyszedł Malachiasz. Potem Bóg posłał już Jana Chrzciciela, a tuż za nim Jezusa Chrystusa, Zbawiciela i Pana. To wszystko zapowiedział prorok o imieniu „Maleakjah”, czyli „poseł Jahwe”, ostatni w długim łańcuchu Bożych posłańców Stare-

go Testamentu.

Obok zapowiedzi nadejścia poprzednika Mesjasza oraz samego Chrystusa, najważniejszą przepowiednią Malachiasza jest zapowiedź ustania ofiar ST i nastanie nowej ofiary czystej: „Niechby ktoś spośród was raczej zamknął drzwi świątyni, byście nie zapalali świec na ołtarzu moim nadaremnie. Nie mam Ja upodobania do was, mówi Pan Zastępów, ani Mi nie jest miła ofiara z waszej ręki. Albowiem od wschodu słońca aż do jego zachodu wielkie będzie imię moje między narodami, a na każdym miejscu dar kadzielnny będzie składany imieniu memu i ofiara czysta, bowiem wielkie będzie imię moje między narodami”(1, 10–11). Ofiara, o której tu mowa, to doskonała ofiara złożona przez Jezusa Chrystusa na krzyżu Golgoty, ofiara, która ma moc dokonać oczyszczenia serc ludzi wierzących spośród wszystkich narodów. Wszędzie, gdzie na obliczu ziemi ludzie uwierzą, zaufają Jezusowi, nastąpi cud oczyszczenia z grzechu i imię Pańskie będzie uwielbione, wywyższone pomiędzy narodami.

Malachiasz wielokrotnie wzywa wszystkich grzeszników do pokuty, piętnuje wykroczenia kapłanów (1, 6–2, 9) i całego ludu, obnaża nieprawidłowości życia rodzinnego, piętnuje grzechy małżeńskie (2, 10–16), wskazuje konieczność gruntownej odnowy moralnej, konieczność zaufania Bogu, wiary w Jego sprawiedliwość (2, 17–3, 5) i potrzebę sumiennego, rzetelnego wypełniania swoich zobowiązań względem Pana (3, 6–12). Prorok zwalcza panoszące się w narodzie występki i wskazuje dwie ich główne przyczyny: brak czci należnej Bogu, czyli brak prawdziwej pobożności (1, 6–10), oraz niedocenianie istoty i znaczenia Przymierza z Bogiem, łączności, więzi z Panem (2, 4–10). Możemy powiedzieć, że to dwa grzechy główne także naszego współczesnego polskiego społeczeństwa.

List słuchacza z Wielkopolski

Bardzo dziękuję za list i literaturę. Chciałbym, aby wróciło chrześcijaństwo z pierwszego wieku, kiedy wszyscy poddani Chrystusowi byli jednością, w jednym Duchu i jednym Ciele Chrystusa, bez podziałów. Aby każdy żył dla chwały Boga, zgodnie z wolą Ojca, w Chrystusie. Każdą wolną chwilę staram się poświęcić Panu, aby moje „ja” było ukrzyżowane z Chrystusem, bym nie musiał zakładać maski. Kobieta, którą ostatnio ewangelizowałem, przyjęła Jezusa i czyta Nowy Testament, który jej dałem, nawrócił się także jej mąż. Wiele dobrych rzeczy dzieje się w moim życiu. Dziękuję Ci, Siostrzyczko, i czekam na twój kolejny list.

List korespondenta z Polski południowo-zachodniej

Pozdrawiam zespół TWR. Proszę o modlitwę za moją żonę i teścia. W końcu postanowiłem zadzwonić do mojej bratowej i koleżanki, po pięciu latach. Myślałem, że będzie gorzej, ale jest dobrze. Mam nadzieję, że odnowię z nimi relację. Bóg jest wielki, cierpliwy. Mam nadzieję, że tym razem nie zniszczę tego.

List korespondenta z Polski centralnej

Dziękuję za słowa miłości i radości, bo mimo doświadczeń staram się rozważać w sercu, jak minął kolejny dzień. Dzisiaj obudziłem się w radości Ducha Jezusa i oddałem od razu cześć Bogu. Nie przypuszczałem, że moje życie potoczy się w ten sposób. Ale teraz wiele się zmieniło w moim życiu na lepsze. Zacząłem rozumieć przymierze, które Bóg zawarł z grzesznikami. Poznałem brata w Chrystusie Jezusie i razem się modlimy. Życzę Wam wszystkiego najlepszego w Nowym Roku.

Księga Apokalipsy

Nazwa księgi pochodzi od greckiego słowa „apokalipsis”, co znaczy „objawienie” lub „odsłonięcie”. Słowo „apokalipsis” składa się z dwóch części: „apo”, czyli „z dała”, oraz „kalipsis”, czyli „zasłona”. Chodzi więc o „odsłonięcie zasłony”, ukazanie jakiegoś faktu, objawienie ważnej prawdy. W przypadku Apokalipsy św. Jana to objawienie ludziom prawdy Bożej.

Okoliczności napisania księgi

Jan Apostoł otrzymał objawienie na wyspie Patmos, gdzie został zesłany – według tradycji – za rządów Domicjana, w roku 95. Już za panowania Nerona, od roku 64 rozpoczęły się prześladowania chrześcijan. Rzymscy władcy domagali się, by im oddawano boską cześć, co dla wyznawców Chrystusa było nie do przyjęcia. Prześladowano ich więc jako wrogów Cezara. Za panowania Domicjana (81–96) prześladowania te przybrały na sile, gdyż władca ten bardzo poważnie traktował swoją boskość i zwalczał tych, którzy odmawiali oddawania mu czci.

W takich bardzo trudnych okolicznościach sędziwy Jan pod koniec pierwszego wieku naszej ery pisze księgę, która ma podtrzymać na duchu chrześcijan wczesnego Kościoła. Jednocześnie Jan odsłania, nie tylko współczesnym sobie wiernym, ale i wyznawcom Chrystusa wszystkich następných wieków, objawienie odnośnie losów Kościoła w bliższej i dalszej przyszłości; ukazuje dzieje zbawienia aż do powtórnego przyjścia Jezusa Chrystusa. Dzieje te są ukazane za pomocą symbolicznych obrazów, dla nas tajemniczych, niełatwych do rozszyfrowania. Dla chrześcijan I wieku nie były one tak trudne i obce, gdyż znana była wtedy żydowska literatura apokaliptyczna, operująca podobnymi obrazami. Powstała w okresie czasu pomiędzy Starym i Nowym Testamentem żydow-

ska literatura apokaliptyczna posiadała określony wzorzec. Starła się opisać wydarzenia czasów ostatecznych i następujące po nich błogosławieństwa. Pierwszoplanową postacią jest tu zawsze Mesjasz, postać boska otoczona mocą i chwałą, oczekująca na zstąpienie na ten świat, by objąć nad nim rządy. Przed nadchodzącym Mesjaszem drzeć będzie cała ziemia. Straszne czasy ostateczne są przez apokaliptyków określane jako „ból porodowy Mesjasza”. Nadejście wieku mesjańskiego będzie podobne do bólów porodowych. Czasy ostateczne będą okresem wielkiego lęku (Jl 2, 1). Świat zostanie wstrząśnięty, naruszona będzie równowaga w kosmosie. Całkowitemu załamaniu ulegną stosunki międzyludzkie. Na ziemi zapanują wrogość i nienawiść (Za 14, 13). Będą to czasy sądu. Bóg rozprawi się z wszelkim złem, Syn Człowieczy usunie z ziemi grzeszników. Żydzi rozproszeni po całej ziemi w czasach ostatecznych zostaną sprowadzeni do Świętego Miasta. U kresu czasów nowa Jerozolima, już przygotowana przez Boga w niebie, zstąpi na ziemię do ludzi. Będzie wyróżniała się niezrównanym pięknem. Będzie posiadała fundamenty z szafirów, wieże z rubinów, a wały z drogich kamieni (Iz 54). Zasadniczym wydarzeniem czasów ostatecznych będzie zmartwychwstanie. „Wielu z tych, którzy śpią w prochu ziemi, obudzi się; jedni do życia wiecznego, a drudzy na hańbę i wieczne potępienie” (Dn 12, 2). Wszystkie te obrazy znajdujemy także w Księdze Objawienia św. Jana.

Apokalipsa św. Jana ukazuje jednak wydarzenia czasów końca z chrześcijańskiego punktu widzenia. Znajduje oparcie głównie w prorocत्वach Starego Testamentu, cytując wielokrotnie proroków: Izajasza, Jeremiasza, Ezechiela, Daniela, Ozeasza, Joela, Sofoniasza, Aggeusza, Zachariasza, Malachiasza i innych. Ta jedyna profetyczna księga Nowego Testamentu obficie czerpie z siedemnastu starotestamentowych ksiąg prorockich.

Znaczenie księgi

Znaczenie Apokalipsy św. Jana jest ogromne. Stanowi ona dopełnienie całości objawienia Bożego. Ukazuje koniec historii zbawienia, której początki zapisane są na pierwszych kartach Biblii.

Jan w spisanej przez siebie Ewangelii cofnął się w czasie dalej niż jakikolwiek inny autor biblijny, pisząc: „Na początku było Słowo, i Słowo było u Boga, a Bogiem było Słowo. Ono było na początku u Boga. Wszystko przez nie powstało, a bez niego nic nie powstało, co powstało”. Jest to spojrzenie wstecz, w wieczność, z której wyłoniło się Boże stworzenie (opis stworzenia w Księdze Rodzaju). Pisząc Księgę Apokalipsy, Jan spogląda natomiast w przyszłość, ku wiecznemu życiu w Królestwie naszego Pana i Zbawiciela, Jezusa Chrystusa.

Na początku Księgi Apokalipsy znajdujemy obietnicę: „Błogosławiony, który odczytuje i którzy słuchają słów proroctwa, a strzegą tego, co w nim napisane, bo chwila jest bliska” (1, 3). Jest to obietnica szczególnego błogosławieństwa dla tych, którzy będą studiować i zachowywać słowa tej proroczej księgi. Na jej końcu znajduje się natomiast ostrzeżenie: „Ja świadczę każdemu, kto słucha słów proroctwa tej księgi: jeśliby ktoś do nich cokolwiek dołożył, Bóg mu dołoży plag zapisanych w tej księdze. A jeśliby ktoś odjął co ze słów księgi tego proroctwa, to Bóg odejmie jego udział w drzewie życia i w Mieście Świętym – które są opisane w tej księdze” (22, 18–19). To ostrzeżenie powinno pobudzać każdego czytelnika, każdego słuchacza proroctw Apokalipsy do głębokiego namysłu i postawy pokory przy studiowaniu słów tej niezwykłej księgi.

Treść księgi

Apokalipsa św. Jana stanowi dopełnienie objawienia całego Pisma Świętego. Zawiera niejako dokończenie wielkich proroctw, stanowi konkluzję wielkich obietnic biblijnych. Nie znajdziemy tu

całkiem nowych tematów, nieznanymi z poprzednich ksiąg Biblii, ale zwieńczenie największych, najważniejszych prorocत्व Pisma Świętego. Przystępując do lektury Księgi Apokalipsy, powinniśmy więc zachowywać w pamięci treść wszystkich pozostałych ksiąg biblijnych.

Obliczono, że Księga Apokalipsy zawiera ponad pięćset cytatów, referencji i reminiscencji ze Starego Testamentu. Na 404 wiersze, z których się składa Apokalipsa, 278 zawiera cytaty ze Starego Testamentu! Inaczej mówiąc, ponad połowa treści księgi wynika bezpośrednio ze słów Starego Testamentu.

Wielkim tematem Apokalipsy, tak jak całej Biblii, jest Jezus Chrystus, Zbawiciel i Pan świata. Ewangelia ukazuje nam Jezusa wcielonego, Jezusa chodzącego po ziemi, przyjmującego na siebie wszelkie ograniczenia wynikające z Jego samouniżenia, wyrzeczenia się chwały, którą posiadał, przebywając w niebie u boku Ojca. Natomiast Księga Apokalipsy ukazuje nam Chrystusa triumfującego, Jezusa w chwale, działającego w całej swej potędze i mocy. Jest On ukazany jako Baranek znajdujący się w centrum wszystkich wydarzeń, wszystkim kierujący, o wszystkim decydujący. Jest fundamentem, na którym spoczywa wszystko, jest jak wiosna, z której wypływają wszelkie siły vitalne i wszelkie błogosławieństwa. Baranek jest światłem, życiem, chwałą, Panem nieba i ziemi.

Drugim ważnym tematem Apokalipsy jest Kościół. Jest on ukazany w tej księdze pod postacią siedmiu zborów rzeczywiście istniejących w czasach Jana. Niezwykle jest to, że Jan, przekazując słowa Jezusa adresowane do poszczególnych ówczesnych kościołów, jednocześnie kieruje poselstwo Chrystusa do Kościoła jako całości, do Kościoła wszystkich czasów, na całym świecie.

Księga Objawienia zawiera także wiele innych ważnych tematów, takich jak: zmartwychwstanie i przemienienie świętych, wielki ucisk, rozprawienie się z antychrystem, szatanem i złem,

tysiącletnie królestwo, drugie przyjście Chrystusa i inne.

Możemy w wielkim skrócie powiedzieć, że:

- rozdział 1** - ukazuje nam wywyższonego Chrystusa,
- rozdziały 2 i 3** - życie Kościoła na ziemi,
- rozdziały 4 i 5** - przebywanie Kościoła w niebie,
- rozdziały 6-18** - okres wielkiego ucisku,
- rozdział 19** - drugie przyjście Chrystusa i ustanowienie Jego Królestwa
- rozdział 20** - tysiącletnie panowanie Chrystusa,
- rozdziały 21 i 22** - rozpoczęcie okresu wieczności.

Zauważalne są również ważne związki Apokalipsy św. Jana, ostatniej księgi Biblii, z jej pierwszą księgą – Księgą Rodzaju, czyli Genesis.

Genesis ukazuje stworzenie ziemi, Apokalipsa ukazuje jak ziemia przemija. W Księdze Genesis słońce, księżyc i gwiazdy opisane są jako ciała niebieskie, dzięki którym panuje określony porządek w stworzonym przez Boga świecie, w Apokalipsie słońce, księżyc i gwiazdy ulegają niezwykłym przemianom i stają się znakami Bożego sądu. W Księdze Genesis słońce zostaje stworzone po to, by „rządzić” dniem, w Apokalipsie jest ono już niepotrzebne, gdyż sam Bóg rozświetla wszystko. Genesis nazywa ciemność nocą, Apokalipsa stwierdza, że „nocy już nie ma”. W Księdze Rodzaju wody zostają nazwane morzem, Apokalipsa stwierdza, że morza już więcej nie będzie.

W Księdze Genesis na arenę dziejów wkracza, za sprawą pierwszego człowieka, grzech, w Apokalipsie ukazane jest rozprawienie się z grzechem przez Ostatniego Adama – Chrystusa. Genesis ukazuje wkroczenie w dzieje człowieka śmierci, Apokalipsa informuje, że śmierci już więcej nie będzie. Genesis ukazuje początki cierpień, trudów i łez, Apokalipsa podkreśla, iż więcej smutku ani cierpienia, ani łez już nie będzie.

Genesis opisuje małżeństwo Pierwszego Adama (z Ewą), Apokalipsa ukazuje obraz zaślubin Ostatniego Adama – Chrystusa, z Oblubienicą – Kościołem.

W Księdze Genesis opisane jest zbudowanie Babilonu, miasta ludzkiej pychy, w Apokalipsie ukazany jest upadek Babilonu i ustanowienie potęgi Bożego miasta – Nowego Jeruzalem.

Księga Genesis, a zatem cała Biblia, rozpoczyna się od zdania mającego uniwersalny, globalny charakter: „Na początku stworzył Bóg niebo i ziemię”; Księga Apokalipsy kończy poselstwo Biblii wizją o równie globalnym zasięgu – wizją wiecznego Bożego Królestwa.

Podział księgi

Księga Apokalipsy ma uporządkowaną, logiczną strukturę. Możemy podzielić ją na trzy główne części:

Część I

Osoba Jezusa Chrystusa, Pana pełnego mocy i chwały **rozdz. 1**
Jezus jako Arcykapłan w rzeczywistym Miejscu Najświętszym

Część II

Własność Jezusa Chrystusa, jego Oblubienica – Kościół **rozdz. 2 i 3**
Listy do siedmiu kościołów: w Efezie, Smyrnie, Pergamonie, w Tiatyrze, Sardes, Filadelfii i Laodycei

Część III

Program działania, dopełnienie zbawczego planu Jezusa **rozdz. 4-22**

1) Kościół w niebie, z Chrystusem **rozdz. 4 i 5**

Boży tron, dwudziestu czterech Starców, cztery Zwierzęta, Księga z Siedmiu Pieczęciami, Chrystus – Lew z pokolenia Judy, pieśń niezliczonych chórów anielskich ku czci Baranka,

pieśń wszelkiego stworzenia wielbiąca Zasiadającego na Tronie i Baranka

- 2) Okres wielkiego ucisku na ziemi** **rozdz. 6-18**
- Otwarcie sześciu pierwszych Pieczęci Księgi **rozdz. 6**
- Piecztowanie Bożych sług (144 tysiące z Izraela) oraz triumf zbawionych z wszystkich narodów **rozdz. 7**
- Otwarcie siódmej Pieczęci, wizja Siedmiu Trąb **rozdz. 8-11**
- Walka szatana z Kościołem – wizja Niewiasty (Izrael) rodzącej Syna (Chrystus), walka ze Smokiem (szatan) **rozdz. 12**
- Smok przekazujący władzę Bestii (liczba 666) **rozdz. 13**
- Pieśń 144 tysięcy przed Bożym tronem, wizja sądu ostatecznego (żniwo i winobranie) **rozdz. 14**
- Hymn Mojżesza i Baranka, wizja Siedmiu Czasz i Siedmiu Plag **rozdz. 15-16**
- Sąd nad „Wielkim Babilonem” **rozdz. 17**
- wizja Wielkiej Nierządniczy zasiadającej na Bestii, upadek i zagłada Babilonu **rozdz. 18**
- 3) Powrót Chrystusa jako Sędziego, rozprawienie się z Bestią i Falszywym Prorokiem, wesele Baranka** **rozdz. 19**
- 4) Tysiącletnie Królestwo, sąd nad narodami** **rozdz. 20**
- 5) Początek wieczności: nowe niebo i nowa ziemia, niebiańskie Jeruzalem – miasto Bożej chwały** **rozdz. 21**
- Rzeka wody życia wypływająca z tronu Boga i Baranka **rozdz. 22**
- Obietnica rychłego powrotu Chrystusa, końcowe zaproszenie i ostrzeżenie, obietnica i modlitwa

Księga Rodzaju, Genesis, Pierwsza Księga Mojżeszowa

Księga Rodzaju (Genesis) jest jedną z dwóch kluczowych ksiąg biblijnych. Otwiera Stary Testament, podobnie jak Ewangelia Mateusza otwiera Nowy Testament. Te dwie księgi biblijne mają kluczowe znaczenie dla zrozumienia treści całego Pisma Świętego.

Księga Rodzaju jest pierwszą księgą Pięcioksięgu Mojżeszowego, który stanowi pierwszą część Starego Testamentu. Biblia hebrajska nazywa tę część Torą, czyli Prawem (Pouczeniem, Wskazówką). Popularna jest też wywodząca się z tradycji grecko-łacińskiej nazwa Pięcioksięgu Mojżeszowego – Pentateuch. Słowo „pentateuchus” znaczy dosłownie „w pięciu pojemnikach”. Jest to nawiązanie do faktu, że poszczególne księgi Tory zapisywane były na zwojach z papirusu i skóry i przechowywane w osobnych (pięciu) pojemnikach. W skład Pięcioksięgu Mojżeszowego wchodzi: Genesis – Księga Rodzaju, Exodus – Księga Wyjścia, Leviticus – Księga Kapłańska, Numeri – Księga Liczb i Deuteronomium – Księga Powtórnego Prawa.

Nazwa samej Księgi Rodzaju wywodzi się z greckiego słowa „Genesis”, które oddaje najbardziej charakterystyczne wyrażenie hebrajskie tej księgi „toledot”, co znaczy „rodowód”, „początki”, „dzieje”. W Biblii hebrajskiej nazwa pierwszej księgi to po prostu pierwsze jej słowa: „bereszit” – „Na początku”.

Księga Rodzaju zwana jest i dzisiaj „księgą początków”. Rzeczywiście, w księdze tej mowa jest o początku świata, ludzkości, o początkach wielu zjawisk, rzeczy, procesów. Rozpoczęte tu wątki kontynuowane są i rozwijane w kolejnych księgach Starego i Nowego Testamentu. Genesis mówi o procesie stworzenia, o człowieku (mężczyźnie i kobiecie), o grzechu, upadku, o małżeń-

stwie, rodzinie, pracy, cywilizacji, kulturze, o ofierze, morderstwie, o rasach, językach, miastach, o odkupieniu i wielu innych ważnych tematach. Po raz pierwszy jest o nich mowa właśnie w Księdze Rodzaju, „księdze początków”.

Genesis nazywana jest też „księgą życiorysów”. Zawiera dzieje życia wielu interesujących postaci, takich jak Adam i Ewa, Noe, Abraham, Izaak, Jakub i Józef.

Księga Rodzaju mówi o zawarciu przez Boga przymierza z człowiekiem, opowiada o tym, jak Bóg przemawiał do patriarchów, a w szczególności do Abrahama. Ukazuje dzieje potomków Abrahama, podkreślając okazaną im Bożą troskę, Boże błogosławieństwo.

Historia ludzkości, której początek zapisany jest w Księdze Rodzaju, staje się od razu historią zbawienia, gdyż człowiek przedstawiony jest tu jako istota upadła i grzeszna, potrzebująca zbawczej inicjatywy Boga. Genesis zawiera więc jednocześnie początek historii zbawienia, historii, która biegnie poprzez całą Biblię.

Podział Księgi

Genesis jest bardzo obszerną księgą. Można ją dzielić na różne sposoby. Najbardziej popularny i ogólny podział to podział na dwie części. Pierwsza, obejmująca początkowych jedenaste rozdziałów, ukazuje przedział czasu od stworzenia świata do Abrahama, druga – składająca się z pozostałych rozdziałów (12–50), mówi o dziejach od Abrahama do Józefa.

Pierwsza część, prehistoryczna, ukazuje obraz stworzenia świata i pojawienie się człowieka, opisuje kolejne etapy dziejów ludzkości (stworzenie, raj, upadek, potop, pomieszanie języków).

Druga część, historyczna, opisuje dzieje Patriarchów: Abrahama, ojca wiary, Izaaka, syna obietnicy, Jakuba, wybranego przez Boga – by dać początek dwunastu pokoleniom Izraela oraz Józefa, jednego z dwunastu synów Jakuba, tego, dzięki któremu ocalał cały

ród protoplastów Izraela.

Chociaż pierwsza część zawiera tylko jedenaście rozdziałów, obejmuje bardzo długi przedział czasu – opisuje stworzenie świata i całą prehistorię. Natomiast druga część, znacznie dłuższa, zawierająca trzydzieści dziewięć rozdziałów, obejmuje tylko kilkadziesiąt lat.

Występuje tu podobne zjawisko jak w zapisie Ewangelii. W relacji czterech Ewangelii tylko cztery rozdziały poświęcone są opisowi pierwszych trzydziestu lat życia Jezusa. Natomiast osiemdziesiąt pięć rozdziałów dotyczy ostatnich trzech lat działalności Jezusa, a dwadzieścia siedem rozdziałów mówi o ostatnich ośmiu dniach Jego życia!

Duch Święty, rzeczywisty Autor Biblii, nie kieruje się bowiem miarą czasu, lecz akcentuje, podkreśla, to, co w dziejach świata, w dziejach ludzkości – a jednocześnie w historii zbawienia – najważniejsze, najistotniejsze.

Bardziej szczegółowy podział Księgi Rodzaju przedstawia się następująco:

A. Stworzenie i upadek człowieka	rozdz. 1-11
I. Stworzenie świata, stworzenie człowieka	rozdz. 1 i 2
Sześć Dni stworzenia	
Siódmy Dzień odpoczynku	
II. Upadek człowieka	rozdz. 3 i 4
Korzenie grzechu – pycha, nieposłuszeństwo	
Owoce grzechu – upadła natura, oddzielenie od Boga	
III. Potop	rozdz. 5-9
Rodowód potomków Adama	rozdz. 5

Zepsucie moralne ludzkości	rozd. 6
Dzieje Noego, budowa arki	rozd. 6
Sąd potopu	rozd. 7
Przymierze Boga z Noem	rozd. 8
Nowy początek – Noe błogosławi Sema	rozd. 9
IV. Wieża Babel	rozd.10-11
Rodowód potomków Noego	rozd. 10
Pomieszanie języków	rozd. 11
B. Przygotowanie nadejścia Odkupiciela	rozd.12-50
I. Abraham – ojciec wiary	rozd.12-23
Powołanie Abrama, Abram w Kanaanie i w Egipcie	rozd. 12
Rozstanie Abrama z Lotem	rozd. 13
Abram pobłogosławiony przez Melchizedeka	rozd. 14
Przymierze Boga z Abramem – zapowiedź liczego potomstwa	rozd. 15
Niewiara Sary i Abrama, narodziny Izmaela	rozd. 16
Potwierdzenie obietnicy i przymierza, obrzezanie – Abram otrzymuje imię Abraham	rozd. 17
Bóg w gościnie u Abrahama, zapowiedź narodzin Izaaka oraz zapowiedź zniszczenia Sodomy i Gomory	rozd. 18
Modlitwa wstawienna Abrahama. Uratowanie Lota. Zniszczenie Sodomy i Gomory	rozd. 19
Błąd Abrahama – Sara i Abimelek	rozd. 20
Narodziny Izaaka, Oddalenie Izmaela	rozd. 21
Abraham z Izaakiem na wzgórzu Moria – próba wiary, potwierdzenie przymierza	rozd. 22
Śmierć i pogrzeb Sary	rozd. 23

- II. Izaak – umiłowany syn obietnicy** **rozdz. 24-26**
Poszukiwanie żony dla Izaaka, Izaak poślubia Rebekę **rozdz. 24**
Śmierć Abrahama, Rebeka rodzi Izaakowi bliźnięta
Ezaw sprzedaje pierworództwo Jakubowi **rozdz. 25**
Bóg potwierdza przymierze z Izaakiem, potomkiem Abrahama **rozdz. 26**
- III. Jakub – wybrany przez Boga, by dać początek Izraelowi** **rozdz. 27-36**
Jakub otrzymuje podstępnie błogosławieństwo Izaaka **rozdz. 27**
Bóg objawia się Jakubowi w Betel **rozdz. 28**
Jakub poślubia Leę i Rachelę **rozdz. 29**
Narodziny synów Jakuba **rozdz. 30**
Jakub opuszcza Labana, swojego wuja i teścia **rozdz. 31**
Walka Jakuba z aniołem, Jakub otrzymuje imię Izrael **rozdz. 32**
Spotkanie Jakuba z Ezawem **rozdz. 33**
Konflikt z Kananejczykami (Dina) **rozdz. 34**
Jakub wraca do Betel, Rachel rodzi Beniamina i umiera, zostaje pochowana pod Betlejem **rozdz. 35**
Potomkowie Ezawa – protoplaści narodu Edomitów **rozdz. 36**
- IV. Józef – cierpienie i chwala** **rozdz. 37-50**
Rodzina Jakuba w Kanaanie, Józef sprzedany w niewolę przez braci **rozdz. 37**
Grzech Judy (Tamar) **rozdz. 38**
Józef niewolnikiem Potifara Józef w więzieniu **rozdz. 39**
Józef tłumaczy sen piekarza i podczaszego z dworu faraona **rozdz. 40**
Wywyższenie Józefa, Józef zarządcą Egiptu **rozdz. 41**
Przybycie braci Józefa do Egiptu **rozdz. 42**
-

Józef ucztuje z braćmi, niezdradzając swojej tożsamości	rozd. 43
Józef poddaje braci ostatniej próbie	rozd. 44
Józef daje się poznać braciom	rozd. 45
Rodzina Jakuba osiedla się w Egipcie	rozd. 46
Józef przedstawia Jakuba faraonowi	rozd. 47
Jakub błogosławi synów Józefa: Efraima i Manasses	rozd. 48
Jakub błogosławi swoich synów – protoplastów 12 pokoleń izraelskich, Śmierć Jakuba	rozd. 49
Pogrzeb Jakuba w Kanaanie, Śmierć Józefa	rozd. 50

Listy od słuchaczy z Polski południowej

Nigdy nie przestanę dziękować za wsparcie i wskazanie właściwej drogi do Pana. Zanim zaczęliśmy korespondować moje życie nie miało żadnej wartości. Żyłem z dnia na dzień i na wszystko reagowałem agresją. Teraz zwrot o 180 stopni sprawił, że postrzegam wszystko zupełnie inaczej. Patrząc na życie przez pryzmat nauk Jezusa, człowiek może całkowicie się zmienić, czego jestem niezbitym dowodem. Nauczyłem się już pokładać w Nim nadzieję i ufać Mu, więc się nie martwię!! Będzie jak On zechce.

Dzielę się z wami tym, co przeżywam, czego doświadczam, bo wszystko jest cudowne. Znaleźć się w Bogu i dziękować Mu za życie w Jezusie Chrystusie jest bardzo dobre. Dużo się modłę, aby z pomocą Pana Jezusa Chrystusa świadczyć o Jego miłości, że przyszedł, aby zbawić, uratować, podnieść z upadku, obdarować życiem, aby obfitowało. Dziękuję wszystkim z TWR za to, że pamiętacie o mnie, że mam kontakt z wami. Życzę Bożej opieki, prowadzenia i błogosławieństwa.

Programy nadawane w czasie letnim 2017 roku
przez „Impuls” TWR Polska:
w okresie: 26.03.2017 r. - 28.10.2017 r.

Fale średnie **1467 kHz**

21:45 - 22:15

Pn	„Wędrowka przez Biblię”
Wt	„Wędrowka przez Biblię”
Śr	„Wędrowka przez Biblię”
Cz	„Wędrowka przez Biblię”
Pt	„Wędrowka przez Biblię”
So	(-)
N	„Sedno” wg "In Touch" Charlesa Stanleya

Naszycy programów w szerszym wyborze mogą Państwo słuchać
w internecie - pod adresami:

<http://www.twr.osw.pl> oraz ***<http://tb.twr.org>*** lub ***<http://www.twr360.org>***

Nasz e-mail: ***itwrp@poczta.onet.pl*** oraz telefon: ***(+48) 601 400 892.***

MARZEC	KWIECIEŃ
<p style="text-align: center;"><i>Księga Sofoniasza</i></p> <p>27.03.2017 3: 1 - 8 28.03.2017 3: 9 - 20</p> <p style="text-align: center;"><i>List Judy</i></p> <p>29.03.2017 Wstęp 30.03.2017 1 - 3 31.03.2017 4 - 5</p>	<p style="text-align: center;"><i>Księga Aggeusza</i></p> <p>13.04.2017 Wstęp 14.04.2017 1: 1 - 4 17.04.2017 1: 5 - 8 18.04.2017 1: 9 - 15 19.04.2017 2: 1 - 3 20.04.2017 2: 3 - 5 21.04.2017 2: 6 - 9 24.04.2017 2: 10 - 13 25.04.2017 2: 14 - 19 26.04.2017 2: 20 - 23</p> <p style="text-align: center;"><i>Księga Zachariasza</i></p> <p>27.04.2017 1: 1 - 6 28.04.2017 1: 7 - 11</p>
KWIECIEŃ	MAJ
<p style="text-align: center;"><i>List Judy</i></p> <p>3.04.2017 6 - 7 4.04.2017 8 - 9 5.04.2017 10 - 11 6.04.2017 11 - 13 7.04.2017 13 - 16 10.04.2017 17 - 19 11.04.2017 20 - 21 12.04.2017 22 - 25</p>	

MAJ	KWIECIEŃ
<p><i>Księga Zachariasza</i></p> <p>3.05.2017 2: 10 - 17 4.05.2017 3: 1 - 2 5.05.2017 3: 3 - 10 8.05.2017 4: 1 - 3 9.05.2017 4: 4 - 14 10.05.2017 5: 1 - 4 11.05.2017 5: 5 - 11 12.05.2017 6: 1 - 3 15.05.2017 6: 4 - 12 16.05.2017 6: 13 - 15 17.05.2017 7: 1 - 6 18.05.2017 7: 4 - 7 19.05.2017 7: 8 - 11 22.05.2017 7: 12 - 8: 3 23.05.2017 8: 4 - 13 24.05.2017 8: 14 - 23 25.05.2017 9: 1 - 8 26.05.2017 9: 9 29.05.2017 9: 10 - 17</p>	<p><i>Księga Zachariasza</i></p> <p>30.05.2017 10: 1 - 3 31.05.2017 10: 3 - 6</p>
	<p>CZERWIEC</p>
	<p><i>Księga Zachariasza</i></p> <p>1.06.2017 10: 7 - 11: 3 2.06.2017 11: 4 - 14 5.06.2017 11: 15 - 12: 3 6.06.2017 12: 3 - 7 7.06.2017 12: 8 - 14 8.06.2017 13: 1 - 3 9.06.2017 13: 4 - 9 12.06.2017 14: 1 - 4 13.06.2017 14: 5 - 21</p> <p><i>Księga Malachiasza</i></p> <p>14.06.2017 1: 1 - 3 15.06.2017 1: 4 - 8</p>

CZERWIEC	LIPIEC
<p style="text-align: center;"><i>Księga Malachiasza</i></p> <p>16.06.2017 1: 8 - 13</p> <p>19.06.2017 1: 12 - 2: 2</p> <p>20.06.2017 2: 2 - 9</p> <p>21.06.2017 2: 10 - 15</p> <p>22.06.2017 2: 10 - 15</p> <p>23.06.2017 2: 10 - 15</p> <p>26.06.2017 2: 15 - 17</p> <p>27.06.2017 3: 1 - 3</p> <p>28.06.2017 3: 4 - 7</p> <p>29.06.2017 3: 8 - 9</p> <p>30.06.2017 3: 9 - 12</p>	<p style="text-align: center;"><i>Księga Objawienia</i></p> <p>5.07.2017 INTRO</p> <p>6.07.2017 1: 1 - 6</p> <p>7.07.2017 1: 7 - 8</p> <p>10.07.2017 1: 9 - 16</p> <p>11.07.2017 1: 17 - 20</p> <p>12.07.2017 2: 1 - 7</p> <p>13.07.2017 2: 8 - 11</p> <p>14.07.2017 2: 12 - 17</p> <p>17.07.2017 2: 18 - 29</p> <p>18.07.2017 3: 1 - 6</p> <p>19.07.2017 3: 7 - 13</p> <p>20.07.2017 3: 14 - 22</p>
LIPIEC	
<p style="text-align: center;"><i>Księga Malachiasza</i></p> <p>3.07.2017 3: 13 - 17</p> <p>4.07.2017 3: 17 - 24</p>	<p>21.07.2017 4: 1 - 8</p> <p>24.07.2017 4: 9 - 5: 1</p> <p>25.07.2017 5: 2 - 8</p> <p>26.07.2017 5: 9 - 14</p> <p>27.07.2017 6: 1 - 8</p> <p>28.07.2017 6: 9 - 17</p> <p>31.07.2017 7: 1 - 8</p>

SIERPIEŃ	WRZESIEŃ
<p style="text-align: center;"><i>Księga Objawienia</i></p> <p>1.08.2017 7: 9 - 14</p> <p>2.08.2017 7: 15 - 8: 6</p> <p>3.08.2017 8: 6 - 9: 12</p> <p>4.08.2017 9: 13 - 10: 11</p> <p>7.08.2017 11: 1 - 13</p> <p>8.08.2017 11: 14 - 12: 6</p> <p>9.08.2017 12: 7 - 18</p> <p>10.08.2017 13: 1 - 5</p> <p>11.08.2017 13: 6 - 17</p> <p>14.08.2017 13: 18 - 14: 5</p> <p>15.08.2017 14: 6 - 20</p> <p>16.08.2017 15: 1 - 8</p> <p>17.08.2017 16: 1 - 15</p> <p>18.08.2017 16: 16 - 17: 3</p> <p>21.08.2017 17: 1 - 5</p> <p>22.08.2017 17: 6 - 18: 5</p> <p>23.08.2017 18: 6 - 16</p> <p>24.08.2017 18: 17 - 24</p> <p>25.08.2017 19: 1 - 10</p> <p>28.08.2017 19: 11 - 21</p> <p>29.08.2017 20: 1 - 10</p> <p>30.08.2017 20: 11 - 21: 6</p> <p>31.08.2017 21: 7 - 14</p>	<p style="text-align: center;"><i>Księga Objawienia</i></p> <p>1.09.2017 21: 15 - 27</p> <p>4.09.2017 22: 1 - 10</p> <p>5.09.2017 22: 11 - 17</p> <p>6.09.2017 22: 18 - 21</p> <p style="text-align: center;"><i>Wskazówki do studiowania Pisma Świętego</i></p> <p>7.09.2017 Wskazówki</p> <p>8.09.2017 Wskazówki</p> <p>11.09.2017 Wskazówki</p> <p>12.09.2017 Wskazówki</p> <p style="text-align: center;"><i>Pierwsza Księga Mojżeszowa</i></p> <p>13.09.2017 1: 1 Wstęp</p> <p>14.09.2017 1: 2 - 8</p> <p>15.09.2017 1: 9 - 25</p> <p>18.09.2017 1: 26 - 2: 3</p> <p>19.09.2017 2: 4 - 25</p>

WRZESIEŃ	PAŹDZIERNIK
<p style="text-align: center;"><i>Pierwsza Księga Mojżeszowa</i></p> <p>20.09.2017 3: 1 - 7 21.09.2017 3: 8 - 24 22.09.2017 4: 1 - 26 25.09.2017 5: 1 - 6: 8 26.09.2017 6: 9 - 7: 5 27.09.2017 7: 6 - 8: 12 28.09.2017 8: 13 - 9: 3 29.09.2017 9: 4 - 29</p>	<p style="text-align: center;"><i>Pierwsza Księga Mojżeszowa</i></p> <p>5.10.2017 13: 1 - 18 6.10.2017 14: 1 - 24 9.10.2017 15: 1 - 21 10.10.2017 16: 1 - 16 11.10.2017 17: 1 - 26 12.10.2017 18: 1 - 33 13.10.2017 19: 1 - 37 16.10.2017 20: 1 - 21: 10 17.10.2017 21: 11 - 34 18.10.2017 22: 1 - 18 19.10.2017 22: 19 - 23: 20 20.10.2017 24: 1 - 31 23.10.2017 24: 32 - 67 24.10.2017 25: 1 - 34 25.10.2017 26: 1 - 34 26.10.2017 27: 1 - 46 27.10.2017 28: 1 - 22</p>
PAŹDZIERNIK	
<p style="text-align: center;"><i>Pierwsza Księga Mojżeszowa</i></p> <p>2.10.2017 10: 1 - 11: 4 3.10.2017 11: 5 - 32 4.10.2017 12: 1 - 20</p>	
<p><u>Nasz adres:</u> „Impuls” TWR ul. Kłodnicka 2 PL-54-217 Wrocław Tel: 601 400 892 Fax: 71/351 39 73 e-mail: itwrp@gmx.net e-mail: itwrp@poczta.onet.pl</p> <div style="text-align: right;"> <p>Impuls Polska Redakcja broszury Marek Ciešlar</p> </div>	